

РЕШЕНИЕ

№ 366

гр. Карлово, 13.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – КАРЛОВО, Ш-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на четиринадесети ноември през две хиляди двадесет и
трета година в следния състав:

Председател: Дарина Ил. Попова

при участието на секретаря Кристина Р. Шахънска
като разгледа докладваното от Дарина Ил. Попова Гражданско дело №
20235320101381 по описа за 2023 година

ПРОИЗВОДСТВОТО е по иск с правно основание чл. 26 от ЗЗД.

Ищецът А. И. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. Б., ул. „В.“ ***,
твърди, че на 04.04.2023 г. сключил с ответника договор кредит № ***. Предмет на договора било отпускане на паричен заем в размер на 1 200.00 лева, със срок на погасяване – 12 месеца. Съгласно условията по договора, лихвения процент на кредита бил 10.18%, а годишния процент на разходите (ГПР) - 10.00%. Лихвеният процент при отказ от договора бил уговорен в размер на 0.10%. В т.3 от раздел Условия по заема била посочена еднократна такса за експресно разглеждане на заявка за одобрение в размер на 902.88 лева. Ищецът усвоил изцяло заемния ресурс, но не дължал плащане за процесната еднократна такса. Счита тази уговорка за нищожна на следните основания:

Опциите при сключване на договора за паричен заем били или избиране приоритетно разглеждане и плащане такса за това при разглеждане на заявката, и получаване на становище до 20 минути след подаване на предложението за сключване на договор за заем, или обикновена заявка без такса. Обикновената заявка означава заемодателят да вземе становище в срок от 10 дни. Следователно при необходимост от разглеждане на заявката в кратък срок, заемателят бил принуден да избере опция приоритетно разглеждане. Тази такса била уговорена в договора, едва след като е направена заявката, като потребителят преди подписване на договора се задължавал да плати такса, за която не му е известно в какъв размер ще бъде и как ще бъде платена. Еднократната такса била във фиксиран размер - 902.88 лева. Липсва каквато и да е еквивалентност между таксата и извършената

услуга от заемотателя. Поради и което счита, че клаузата има неравноправен характер по смисъла на чл. 144 т. 9 от ЗЗП, както и с нея се цели неоснователно обогатяване на кредитора за сметка на длъжника, без реално да е извършена конкретна услуга, тази такса, представлява и скрит разход по договора за кредит, който привидно е уговорен като такса преди отпускането и усвояването на кредита и с нея се цели реално заобикаляне на разпоредбата на чл.19 ал.4 от ЗПК.

Съгласно §1 т. 1 от ДР на ЗПК, общ разход по кредита за потребителя са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Клаузата предвиждаща, че заемателя дължи еднократна такса в размер на 902.88 лева в договора противоречала на добрите търговски практики като илюстрирала директно уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и водела до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, като задължавала последния при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка (чл.143 т.5 от ЗЗП). Такава разпоредба била в пряко противоречие и с добрите нрави, поради което е и нищожна на основание чл.26, ал.1 от ЗЗД. Този извод се формирал от естеството на договора за кредит (потребителски с по-слаба и уязвима страна), от съотношението на заема и таксата за експресно разглеждане на документи.

Защитата на потребителите била въздигната в конституционен принцип в разпоредбата на чл. 19 ал. 2 от Конституцията на РБ и е една от основните защитни политики на Европейски съюз. Нормите, регламентиращи потребителската защита имат характера на императивни и специални такива. Специалните основания за недействителност на договора по смисъла на чл. 22 от ЗПК са въведени с оглед засилена защита на потребителя по договора за предоставяне на финансови услуги, при който същият бил в неравностойно положение, предвид характера на договора като едностранен търговски и специфичната специализирана и сложно организирана финансова материя. Обстоятелствата по чл. 22 от ЗПК създават висок риск за средния потребител да претърпи вреди от недобросъвестно, непълно или подвеждащо предоставяне на информация от търговеца, или поради липсата на достатъчна финансова грамотност на потребителя да осмисли предоставената му информация, ако тя не е предоставена на разбираем език и подходящ аналитичен вид.

МОЛИ съда да постанови решение, с което да ПРОГЛАСИ нищожността на клаузата от договора за паричен заем № *** от 04.04.2023 г., обективизирана в т.3 „условия по заема“ сключен с „К.Т.“ ЕАД, ЕИК ***, предвиждаща заплащане на еднократна такса за експресно разглеждане на заявка за одобрение на паричен заем в размер на 902.88 лева, като

противоречаща на принципа на добрите нрави, заобикаляща материално правните изисквания на чл. 19 ал. 4 от ЗПК, накърняване на договорното равнопоставяне между страните и нарушаваща предпоставките на чл. 11 т. 9 и чл. 10 от ЗПК.

Претендира разноски по делото, в това число на основание чл.38 ал.1 т.2 от Закона за адвокатурата, сумата в размер на 400.00 лева в полза на адвокат С. К. Н., ЕГН *****, представляваща за адвокатско възнаграждение, определена по реда за минималните размери на адвокатските възнаграждения за безплатна защита за настоящото производство.

Ответникът „К.Т.“ ЕООД оспорва иска. Не въвежда възражения по същество на спора, същият оспорва само допустимостта на иска и редовността на исковата молба.

МОЛИ съда да постанови решение, с което отхвърли иска като неоснователен.

От събраните по делото доказателства и във връзка със становищата на страните, съдът намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Не се спори и се установява от представените писмени доказателства – договор, общи условия и погасителен план, че ищецът като кредитополучател и ответникът като кредитор са сключили договор за паричен заем № *** от 04.04.2023 г., по силата на който ответникът е предоставил на ищеца сума в размер на 1 200 лева. Не се спори, че договорената сума е била предоставена на ищеца. В чл. 3 „Условия по заема“ е посочено, че фиксирания годишен процент е в размер на 10% , лихвеният процент на ден, приложим при отказ от договора е в размер на 0.10%, годишният процент на разходите (ГПР) е в размер на 10.18%. Уговорено е заемът да се върне на 12 броя погасителни вноски - месечни, всяка в размер на 256.00 лева с дата на плащане на първата погасителна вноска – 07.05.2023 г. Общата сума за плащане е посочена в размер на 3 072.00 лева, в която са включени изготвяне на индивидуално кредитно предложение и еднократна такса за експресно разглеждане на заявка. Посочено е, че същите се финансират от заемодателя и се изплащат от потребителя заедно с дължимите месечни вноски по погасителния план. Посочено е, че кредиторът предоставя отстъпка в размер на 50.00 лева от съответната месечна вноска, в случай, че същата е заплатена преди или на датата на падежа, при 12 броя вноски, всяка в размер на 206.00 лева или обща сума 2 472.00 лева. В договора са посочени двете еднократни такси – в размер на 902.88 лева за експресно разглеждане на заявка и 903.12 лева за изготвяне на индивидуално кредитно предложение. По делото е представен погасителен план към договора за кредит, като в размера на погасителните вноски са включени и сумите за заплащане на двете посочени такси.

Други доказателства от значение за правния спор не са ангажирани. Страните спор по фактите нямат, спорните въпроси касаят действителността клаузите.

По основателността на иска на наведените основания:

Съдът намира, че клаузата в договора за заплащане на такса за

експресно разглеждане на документи противоречи на чл. 10а ал. 2 от ЗПК, забраняващ заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Те нарушават и добрите нрави, тъй като същата представлява повече от 2/3 от стойността на отпуснатия кредит – при договор за сумата от 1200 лева е уговорена такса в размер на 902.88 лева (както и втора такса, в размер на 903.12 лева, която не е предмет на настоящия спор). В случая не е приложима нормата на чл. 10а ал. 1 от ЗПК, допускаща събиране от потребителя на такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит, тъй като таксите са начислени след като кредитът вече е бил отпуснат, всяка от тях е свързана с основното задължение на кредитора - предоставяне на заем, а допълнителните услуги не трябва да са свързани с него. Освен това в императивната норма на чл. 10а ал. 2 ЗПК изрично е установено, че събирането на такси и комисионни за дейности, свързани с управлението на кредита не е допустимо да се изисква. Към момента на сключване на договора за кредит уговорената сума за експресно разглеждане на заявка за одобрение (902.88 лева) е била фиксирана по размер, който значително надвишава размера на този вид такси и по същество, съставлява над 2/3 от главницата и цели недължима облага на кредитора. Съдът намира, че уговорената такса е нееквивалентна на предоставената в заем сума и уговарянето ѝ представлява неравнопоставен клауза по смисъла на чл. 143 ал. 1 ЗЗП, следователно клаузата е нищожна на основание чл. 146 ал. 1 ЗЗП.

Поради изложеното, искът се явява основателен и същият следва да бъде уважен.

ОТНОСНО разноските:

С оглед изхода от спора, следва да се осъди ответника да заплати на ищеца направените по делото разноски в размер на 50.00 лева за заплатена държавна такса.

Ищецът претендира да бъде присъдено адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38 от ЗА. Следва да се осъди ответника да заплати на адв. С. Н. сумата от 400.00 лева, представляваща адвокатско възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ на ищеца.

Мотивиран от изложеното съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на „К.Т.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „А.А.“ ***, представлявано от М.И., че клаузата уговорена в т.3 „Условия по заема“ от договор за паричен заем № *** от 04.04.2023 г., сключен между „К.Т.“ ЕООД, ЕИК *** като заемодател и А. И. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. Б., ул. „В.“ *** като заемополучател, която предвижда заплащане на еднократна такса за експресно разглеждане на заявка за одобрение на паричен заем в размер на 902.88 лева, е **НИЩОЖНА**, като противоречаща на принципа на добрите нрави, заобикаляща материално правните изисквания на чл. 19 ал. 4 от ЗПК, накърняване на договорното равнопоставяне между страните и нарушаваща предпоставките на чл. 11 т. 9 и чл. 10 от ЗПК.

ОСЪЖДА на основание чл. 78 ал.1 от ГПК, К.Т.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „А.А.“ ***, представлявано от М.И. да заплати на А. И. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. Б., ул. „В.“ *** сторените в производството разноски в размер на 50.00 (петдесет) лева.

ОСЪЖДА на основание чл. 38 ал.2 от ЗА, „К.Т.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „А.А.“ ***, представлявано от М.И. да заплати на адвокат С. К. Н. с ЕГН *****, със съдебен адрес: град П., ул. „Й.Г.“ ***, партер сумата от 400.00 (четиристотин) лева, представляваща адвокатско възнаграждение за осъществено безплатно процесуално представителство на А. И. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. Б., ул. „В.“ ***.

Банкова сметка, по която могат да бъдат платени присъдените суми:

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Окръжен съд П. в двуседмичен срок от връчването му на страните.

К.Ш.

Съдия при Районен съд – Карлово: _____